

נולדתי בעשירי לינואר 1924 בעיר סאלוניקי ביוון. הורי, אבא בשם סלומון ואמא בשם פלורן לבית ונזיה. במשפחתי היינו שלוש אחיות: לינה ושרינה - נשואות עם ילדים, אני הצעירה ושני אחים: אלברטו נשוי, ויצחק רווק. אבי עבד בבית חרושת לייצור סיגריות. בגיל שלוש ניתנתמתי מאמי והועברתי לבית דודתי, אחות אמי בשם רבקה סרג'י לטיפול. את שנות לימודי הראשונות למדתי בבי"ס איטלקי. כשהייתי בת שמונה נפטר אבי. גמרתי ללמוד בגיל 13 ועזרתי לדודתי בעבודות הבית. ב-14 לאפריל 1943 נכנסו הגרמנים לסאלוניקי. הוציאו אותנו מהבית, ובצעקות הובילו אותנו לתחנת-הרכבת. הועמסנו כמו בהמות בקרונות משא. הצפיפות היתה איומה, ללא אפשרות של תזונה, אחד שכב על השני, ילדים צרחו ומבוגרים התעלפו, רבים נפטרו.

הנסיעה ארכה שעות רבות ללא הפסקה. הרכבת נעצרה ליד שער מבנה גדול. הורדנו מהרכבת בשאגות איומות, מי שלא הזדרז קיבל מכות. נכנסנו למחנה אשוויץ. עברתי רישום, גילחו לי את השערות, הטביעו לי מספר על הזרוע והבגד. יותר מאוחר הועברתי למחנה בירקנאו, שם שאלתי וחיפשתי את בני משפחתי. במחנה פגשתי ילדה כבת 12 שגרה בשכנות לבית הורי בסאלוניקי. שאלתי אותה: "היכן אחיי ואחיותי? הילדה הצביעה לכיוון המשרפות(קארמטוריום), ואמרה בבכי: "שם, שם נמצאים כל בני משפחתך". החיים במחנה היו קשים מאוד. כל יום בשעה 4.00 בבוקר התייצבנו ברחבת הסלקציה שורות שורת, עירומים ומגולחים בקור ובשלג. דר' מנגלה עמד מולנו ועם אצבע מאיימת פסק את הדין מי לחיים ומי למיתה.

המגורים היו בצריפים, כשדרגשי עץ משמשים אותנו כמיטות. הצטופפנו 8-10 בחורות על דרגש בשלוש קומות, אוכל קבלנו פעם ביום. כל אחד קיבל שתי פרוסות לחם יבשות ושחורות ומרק-ממי ביוב עם קליפות תפוחי אדמה-שחולק לכל אחד, כל אחד מאתנו לגם אולי לגימה אחת. כל בוקר בגמר הסלקציה הועמסנו על משאיות שהובילו אותנו לעבודה מחוץ למחנה. העבודה היתה קשה ומפרכת. אני עבדתי בסיקול אבנים, בתיקון מסילות ברזל. ימים שלמים סחבת שקים כבדים על הגב, הכל תחת שמירה של גרמנים וכלבים שהיו מתנפלים עלינו וקורעים מאתנו את הבגדים עד זוב דם. תקופה קצרה עבדתי בבית מלאכה לתפירת בדים. קיבלנו שקים עמוסים בבדים, ותוך זמן קצר היינו צריכות לחבר חתיכות בחוט ומחט, מי שלא הספיקה הוכתה נמרצות במוטות ברזל. איני יכולה לתאר במילים את הסבל, ההשפלות, העינויים, המחזה הנורא של גופות התלויות על גדרות התיל. במחנה בירקנאו רוכזו המשרפות. איני יודעת מאין שאבתי כוחות לחיות ככה במשך שנתיים.

ב-27 לינואר נכנסו הרוסים למחנה ושחררו אותנו. את הגרמנים תפסו כשבויים. אחרי השחרור חזרתי לבית שלי בסאלוניקי. אני היחידה מבני משפחתי שחזרה מהתופת ונשארה בחיים. בבית גרה משפחה גויה, שדחתה אותי והתנכרה לי מאוד. נאלצתי לעזוב, התאכסנתי בבית-כנסת גדול, שבו התאכסנו שרידים מיון שניצלו מהמחנות. בבית-הכנסת פגשתי מכר בשם יצחק קאסטו. יחד עלינו ארצה והתגוררנו בקיבוץ.

ב-8 לינואר 1946 יצאתי מיון באניית מעפילים בשם "חביבה רייק".

כעבור 16 ימי הפלגה הגענו למחנה עתלית. שם שהיתי כשבוע ימים ולאחר מכן
 עברתי לגבעת-חיים להכשרה של חמישה חודשים.
 ב-10 למאי 1947 עברתי לקיבוץ תל-יוסף עם עוד שני מכרים מיון, אתם יחד
 עברתי את השואה. גרתי בצריף, שובצתי לעבודה במטבח הילדים. את בעלי חיים
 הכרתי בטיול למוזיאון בבית-שטורמן.
 בסוף שנת 1947 התחתנו בבית-הכנסת בקיבוץ תל-יוסף.
 ב-14 לספטמבר 1950 נולדה הבת הבכורה שושנה, באוקטובר 1953 שרה'לה הבת
 השנייה, ובנובמבר 1957 הבן אברהם.
 בעלי חיים נפטר ב-28 לאוקטובר 1966.
 היום אני עובדת במחסן הבגדים. הבן רווק בתל-יוסף, שתי הבנות נשואות עם
 ילדים, אחת במולדת והשנייה באשקלון.

פמלשמה בתל-יוסף.

קמטרח - (טל צויק).